

Helsedirektoratet
Pb. 7000 St. Olavs plass
0130 Oslo

Oslo 02.10.2017

Deres ref. 17/20347

Overordnet høringsinnspill til Pakkeforløp for TSB, Pakkeforløp for utredning av psykiske lidelser hos voksne og Pakkeforløp for utredning av psykiske lidelser hos barn og unge.

Rådet for psykisk helse har gitt detaljerte høringsinnspill på elementene i disse forslagene til pakkeforløp underveis i hele prosessen, både gjennom deltakelse i overordnet referansegruppe og gjennom deltakelse på rådslag. Derfor velger vi å komme med et kort, overordnet høringsinnspill i denne skriftlige høringsrunden for alle de tre pakkeforløpene samlet.

Vi mener at pakkeforløp på det psykiske helsefeltet vil kunne bidra til å bedre kvaliteten i tjenestene til mennesker som trenger behandling for psykiske lidelser og styrke muligheten for å få like god behandling, uavhengig av hvor i landet pasienten bor. Samtidig er det slik på dette feltet, mer enn innenfor somatikken, at pasientens egne ønsker og mål for eget liv og en behandling som ivaretar disse ønskene, spiller en betydelig rolle for opplevd bedring. Vi er derfor opptatt av at samtlige pakkeforløp inkluderer god brukermedvirkning og brukerinvolvering. Dette er, slik vi leser forslagene til pakkeforløp, ivare tatt her.

Vårt hovedbetyringspunkt i pakkeforløpene er hvordan vi får sikret god samhandling både mellom nivåer og innad i tjenestene. Forløpskoordinering må være et overordnet lederansvar, skal dette kunne forankres hos koordinatore med reell beslutningsmyndighet. Et forløp starter ved henvisning, evt. ved behandlingsrett og slutter ved utskrivning. Her er det en stor forskjell mellom utredningsforløpet for voksne og for barn og unge. Mens voksne skrives ut til forholdsvis forutsigbare og klart avgrensede kommunale psykisk helsetjenester, er det langt større variasjon og mer usikkert knyttet til hva barn og unge skrives ut til. Stort sett skrives barn og unge ut til sine foresatt som får ansvaret for koordinering av oppfølgingen. Det må sikres at det ligger rett beslutningsmyndighet i koordineringen av forløpet, enten det er en forløpskoordinator eller det blir flere som deler et koordineringsansvar. Det er krevende med mange aktører i et samarbeid. Derfor må det tydeliggjøres hva koordineringen skal ivareta og av hvem skal dette ivaretas.

Vennlig hilsen
Rådet for psykisk helse

Tove Gundersen
generalsekretær

Medlemsorganisasjoner: ADHD Norge, Aurora - Støtteforening, Bipolarforening Norge, Hvite Ørn, Interesseggruppa for Kvinner med Spiseforstyrrelser (IKS), FRI - Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold, Landsforeningen for Påtørende innen Psykisk helse, Mental Helse, Mental Helse Ungdom, Kirkens SOS, Kirkens Sosialtjeneste, Norges Røde Kors, Norsk Tourette Forening, Rådgivning om Spiseforstyrrelser, Voksne for barn, Den norske legeforening, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen (FO), Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Fengsels- og Prisonsorgforbund, Norsk Psykoterapeutforbund, Norsk Psykologforening, Norsk Sykepleierforbund, Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), Universitetene i Agder, Bergen, Oslo og Tromsø.